

Перспективи розвитку франчайзингу в США

Масштаби поширення франчайзингу в національних економіках та світових регіональних економіках можна визначати за показниками: валового обігу підприємств; кількості франчайзерів та франчайзі; кількості зайнятих працівників. За цими показниками лідируючі позиції займають США, Західна Європа та Китай.

У своєму сучасному вигляді франчайзинг зародився в США в другій половині XIX ст. Засновником можна вважати Ісаака Зінгера - всесвітньо відомого засновника виробництва швейних машин. Потім, інша молода компанія "Дженерал моторс" створила ефективну франчайзингову систему. У такий же спосіб компанією "Рексол" було організовано мережу аптек.

На сьогодні обсяг продажів за системою франчайзингу в США становить близько 1 трлн. дол. США на рік, при цьому 40% роздрібних продажів доводиться на франчайзинг. На даний момент, франчайзинг - домінуюча форма підприємницької діяльності в США, і з кожним роком її популярність зростає. З 1980 року по 2015 рік кількість франшизних точок зросла більш, ніж на 150%, з щорічним приростом більше 7%. Американський франчайзинг, його принципи і стандарти є своєрідним еталоном для всього світу.

Темпи зростання франчайзингу не тільки в США, але і в світі настільки значні, що Комітет палати представників з питань малого бізнесу визнав франчайзинг самим, що найшвидше розвивається, видом американського експорту. В даний час більше 500 американських компаній мають більше 50 тисяч франшизних точок по всьому світу, і ця цифра невпинно зростає. Все більше франчайзерів країни прагнуть вийти на міжнародний ринок, а більше половини франчайзі, що з'явилися за останні 10 років, перебувають за межами США. Річний оборот ринку франчайзингу оцінюється в 2,95 трлн. дол.США.

Пройшовши період глобальної рецесії в 2008-2012 роках, США в даний час перебувають у стані економічного підйому. Найбільша частка ВВП припадає на сектор послуг і промисловості. Зайнятість в франчайзингових компаніях США збільшилася на 2,6% в 2015 році порівняно з 2014 роком. ВВП у франчайзинговому секторі збільшився до 494 млрд. дол. США в 2015 році. Це приблизно 4,6% ВВП США в номінальному доларовому вираженні.

Відбуваються зміни і в географії розміщення франчайзингових точок американських компаній. Такі гіганти як McDonald's, KFC, Dunkin Donuts все більше франчайзингових точок відкривають за кордоном, у той час обмежуючи, або скорочуючи кількість нових точок у себе на батьківщині. Так, наприклад, в 2014 році McDonald's відкрив у США 59 нових точок, а в інших країнах - 718. Велику увагу компанія приділяє країнам Близького Сходу, Азії, Африки.

В 2015 році найбільший відсоток зайнятості спостерігався в секторі ресторанів швидкого обслуговування, найвищий відсоток працевлаштування був в секторі автотранспорту. Одними з перспективних секторів для працевлаштування у 2015 році були сектори: ресторани швидкого харчування (38%), бізнес послуги (11%), готелі (8%) та персональний сервіс (8%).

Згідно з результатами щорічного опитування Franchise Business Review-2015, найбільш популярними галузями франчайзингового бізнесу в 2015 році в США були: громадське харчування, фітнес, послуги для дітей та послуги з догляду за літніми людьми. Також в США почала все більше обертів набирати торгівля послугами в таких галузях як: догляд за літніми людьми, ландшафтний дизайн, озеленення та благоустрій території та здорова їжа.

Таким чином, США залишаються лідерами у глобальному секторі франчайзингового бізнесу за рівнем прибутку та прибутковості, а також темпами зростання зайнятості в даному секторі. Франчайзинг в США набув стрімкого розвитку і став одним із видів американського експорту, що найшвидше розвивається.

Науковий керівник – Побоченко Л.М., к.е.н., доцент